

A Jezsuita Menekültszolgálat önkéntes kézikönyve

Kedves Önkéntesünk,

Hálásak vagyunk, amiért döntöttél, hogy a JMSz önkénteseként szabadidődben menekültekkel szeretnél dolgozni. Tapasztalatból mondhatjuk, hogy ez a munka milyen inspiráló - ugyanakkor számos kihívással járhat. Azt reméljük, hogy ez a füzet választ ad majd a leggyakrabban felmerülő, legalapvetőbb kérdésekre, és segít majd titeket az eligazodásban. Ha felmerülne egy olyan helyzet vagy probléma, amire nem tértünk ki benne, keressetek minket bizalommal.

Jó munkát, és sok tartalmas, örömteli élményt kívánunk!

A JMSz csapata

A JMSZ-ről

A JMSZ 2015 óta igyekszik segíteni a hazánkba befogadott menekültek integrációját, építve a [Jézus Társasága egész világon működő menekültszolgálatainak](#) közel négy évtizedes hagyományára és tapasztalatára.¹

Munkánk két pillérét szociális és oktatási programjaink alkotják. Szociális programunk célja, hogy azok, akik hazánkban szándékoznak letelepedni, minél hamarabb lakáshoz jussanak. Ameddig szükséges, támogatjuk őket abban, hogy sikeresen vegyék azt a számos (nyelvi, kulturális) akadályt, melyekkel mindennapi életük során szembesülnek.

Oktatási programunk keretében az iskolai befogadás folyamatát segítjük, többek között a tanulók kísérésével, tanári műhelymunkával és oktatási segédanyagok fejlesztésével.

Szeretnénk társadalmunkat is formálni, érzékenyvé tenni világunk valóságára és benne a saját felelősségünkre. Hisszük, hogy szolgálatunk nyomán társadalmunkban elmélyülhet a szolidaritás, és csökkenthetők félelmeink.

---

¹ A Jesuit Refugee Service (JRS) a vietnami menekültek megsegítésére jött létre 1980-ban, és ma félszáz országban nyújt segítséget menekülteknek. Fő területe az oktatás, a katasztrófa helyzetekben való segítség, orvosi és szociális ellátás, illetve az emberjogi segítség és pártfogás

Önkéntesség

Az önkéntesekkel való együttműködés a kezdetektől fontos eleme volt a munkánknak: szociális és oktatási programunk egyaránt önkéntesek bevonásával zajlik. Jellemzően a következő területekre várjuk a jelentkezéseket:

- magyar mint idegen nyelv (MID) oktatása
- a magyar nyelvi kompetenciák elmélyítésének segítése, nyelvgyakorlás
- tanulók szaktárgyi korrepetálása
- egy személy/család mentorálása
- szakmai szövegek lektorálása/fordítása;
- tolmácsolás
- érzékenyítő programokon való részvétel szervezése
- kommunikációban való közreműködés
- szakmai segítség (eseti vagy rendszeres)

Alapelvek

- **Önkénteseket a JMSZ csak meglévő feladatokra tud fogadni.**
Ez azt jelenti, hogy mivel kis szervezet vagyunk, sajnos nem tudjuk garantálni, hogy a jelentkezésedet követően azonnal találunk majd feladatot a számodra. Lehet, hogy néhány hét után is csak annyit tudunk mondani, hogy „várólistára” tettünk, és megkeresünk, amint akad neked való feladat.
- **Szakmai alapviszony**
Nem baráti viszonyt építünk fel az általunk támogatott személyekkel, hanem támogató-támogatott viszonyt. Ebből következik, hogy nem teszünk, nem tehetünk fel olyan személyes jellegű kérdéseket (honnan és miért jött ide, mi előle menekült, miket tapasztalt útközben, stb.), amelyek a szakmai munka sikerességéhez nem indokoltak. Ha ők maguk osztanak meg veled ilyen információkat, nem kell elzárkóznod előle, de az elhangzottakat nagyon körültekintően kezeld, és semmiképp ne add tovább másoknak.
- **Képzés**
Ahhoz, hogy elkezdhesd az önkéntes munkát, részt kell venned egy szakmai felkészítésen, illetve meg kell ismerned a jezsuita rend Gyermekek- és Ifjúságvédelmi Szabályzatát és ennek mellékleteként a JMSZ vonatkozó rendelkezéseit. A tűzvédelmi szabályokat ugyancsak meg kell ismerned, mielőtt elkezded az önkénteskedést.

○ **Szupervízió**

Ez annyit jelent, hogy amíg a JMSZ önkéntese vagy, részt kell vened a havonta tartott csoportos szupervíziós alkalmak 70%-án. A szupervízió célja, hogy feloldja az önkéntes munka során keletkező terheltséget, de arra is alkalmat biztosít, hogy megbeszélhessétek a leggyakrabban felmerülő kérdéseket, és meghallgassátok egymás tapasztalatait.

○ **Együtműködés a JMSZ munkatársaival, döntéshozás**

Önkéntesként nem kell egyedül döntést hoznod. A te feladatod az, hogy tanulj az ügyféllel, vagy segítsd őket mindennapi feladatok elvégzésében. Ha felmerül bármilyen probléma vagy kérdés, ami ezen túlmutat, azt nem kell neked megoldanod. Sőt, kifejezetten kérjük, hogy ezeket a kéréseket mindig jelezd felénk (még akkor is, ha egyébként tudnál segíteni, és szívesen is tennéd). Mindenkinek jobb, ha nem keverednek össze a szerepek.

○ **Határtartás**

Kompetenciák és vállalások

A feladataid rögzítve lesznek az önkéntes szerződésben, amit aláírnak, amikor elkezded a munkát. Semmit nem kell elvállalnod, ami ezeken felül van. Sőt, ez esetben is kérünk, hogy ha felmerülne bármilyen új feladat, mindenképp egyeztess velünk akkor is, ha egyébként szívesen vállalnád. Így te is védve leszel a túlterheltségtől, és mi is tudni fogjuk, hogy mi történik. ☺

Ajándékozás

Ajándékot nem adhatsz és nem is fogadhatsz el. Különleges esetekben (pl. születésnap, karácsony) el lehet térni ettől a szabálytól, de kérjük, mindig egyeztess erről a JMSZ munkatársaival.

Munkavégzés helye és ideje

Ha csak teheted, külső helyszínen találkozzatok a támogatottal. A Párbeszéd Házában tudunk termet biztosítani a számotokra; illetve ha gyerekekkel tanulsz, az iskola is ideális helyszín lehet.

Ha valami miatt ezek közül egyik sem működik, egy könyvtár is megfelelő helyszín lehet. Semmiképp ne találkozzatok olyan helyen, ahol fizetni kell (kávézó, étterem, stb.). Ez nagy anyagi terhet jelenthet a támogatottadnak, akkor is, ha esetleg nem mondja.

Arra kérünk, hogy sem a te, sem a támogatottad lakhelyén ne találkozzatok. Ha ez mégis elkerülhetetlen, jelezd a JMSZ munkatársai felé.

Ha kiskorúval dolgozol, akkor olyan helyet keressetek, ahol a foglalkozás zárt ajtókon keresztül, kívülről is látható.

○ **Közösségi programok, lelki beszélgetések**

A közös ünneplések (karácsony, tanévzárás) és a rendszeres, kötetlen találkozások a többi önkéntessel alkalmak arra, hogy egyszerűen csak együtt legyünk, megismerjük egymást, közösséggé váljunk. Ezek természetesen teljesen opcionálisak, de ha időtök engedi, vegyetek részt rajtuk, szeretettel várunk titeket!

Ugyanígy arra is lehetőségetek van, hogy ha igénylitek, beszélgetsetek jezsuitákkal.

Jelentkezés és kiválasztás

- Önkéntesnek [az itt található jelentkezési lap](#) kitöltésével jelentkezhetsz. A JMSZ munkatársai néhány napon belül felveszik majd veled a kapcsolatot.
- Minden jelentkezőt behívunk egy személyes találkozásra-beszélgetésre. Ennek célja, hogy megismerkedj a JMSZ működésével és az önkénteskedés kereteivel; mi pedig kapjunk egy képet arról, hogy milyen tervekkel vagy mennyi szabad kapacitással érkezel hozzánk.
- A beszélgetéstől számított két héten belül megkeresünk e-mailben vagy telefonon – ideális esetben már a számodra kiszemelt feladat részleteivel.
- Sajnos az is előfordulhat, hogy nem sikerül ennyi idő alatt feladatot találnunk neked. Ennek rengeteg oka lehet: a leggyakoribb egyszerűen az, hogy egy viszonylag kis szervezet vagyunk, viszonylag kevés ügyféllel, és nem mindig van annyi feladat, mint ahány önkéntes. Ebben az esetben „várólistára” fogunk tenni, és amint felmerül bármi neked való, felvesszük veled a kapcsolatot.
- Ezután már következhet az önkéntes szerződés megkötése, illetve a munkára való felkészítés időszaka.
- Fontos tudnod, hogy a JMSZ-nél való önkénteskedésnek feltétele egy 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány. Ügyfélkapun keresztül néhány kattintással és ingyenesen igényelheted:
<https://www.nyilvantarto.hu/ugyseged/ErkolcsiKerelemInditasa.xhtml>
Kérjük, hogy az erkölcsi bizonyítványt még az önkéntes szerződés aláírása előtt mutasd be nekünk.

Felkészítés

- A felkészítést követően egy rövid (egyalkalmas) felkészítésen veszel majd részt, amit a JMSZ munkatársai tartanak. Ez azért fontos, hogy beszélhessünk a már szorosabban a feladatodhoz kapcsolódó praktikus vagy szakmai kérdésekről, még mielőtt nekivágsz a munkának.
- Ezen kívül egy gyermek-és ifjúságvédelmi és egy tűzvédelmi képzést is el kell végezned. Ezek online formában zajlanak.

Próbaidőszak

- Az első 3 alkalom még egyfajta „próbaidőnek” számít. Ez alatt az idő alatt te is minden további nélkül, szabadon visszakozhatsz, ha közben bármi miatt meggondolnád magad, vagy úgy látnád, hogy ez mégsem neked való; illetve mi is véget vethetünk a közös munkának, ha azt látjuk, hogy valami nagyon nem működik.
- A legelső alkalom (tehát amikor először találkozol a tanítványoddal/mentoráltaddal) még a JMSZ egy munkatársának a jelenlétében zajlik majd.
- A JMSZ önkéntes-koordinátorához természetesen az önkénteskedés teljes ideje alatt fordulhatsz, ha bármi probléma adódna, vagy csak kérdések merülnek fel benned. Ez alatt a „próbaidőszak” alatt is ő fog segíteni téged abban, hogy az első lépések a lehető legsimábban menjenek.

Munkavégzés

- Az önkéntes koordinátor az első 3 alkalom után is tartani fogja veled a kapcsolatot: nagyjából havonta meg fog keresni, hogy minden rendben megy-e.

Dokumentáció

- Megosztunk majd veled egy Önkéntes napló nevű Google dokumentumot. Ebben vezesd, hogy mikor, milyen gyakorisággal találoztok a tanítványoddal/mentoráltaddal; illetve hogy mi történt ezek az alkalmakon. Nem kell részletesen beszámolnod mindenről: lehetsz rövid és lényegretörő, írhatasz címszavakban.
Ez nemcsak nekünk nagy segítség; te is jobban láthatod így, hogy hogyan haladtok – arról nem is beszélve, hogy ha egyszer befejeznéd nálunk az önkénteskedést, mekkora könnyebbség lesz az utánad jövőnek, ha látja, hogy mit csináltak, hogyan haladtak előtte az adott tanítvánnyal.
- A naplóba 24 órán belül vidd fel alkalmakat. Ha valami miatt ez problémát jelent, jelezd nekünk.

Szupervízió

- Havonta 1 alkalommal kiscsoportos szupervíziós alkalmakat, ún. önkéntes képzéseket biztosítunk a JMSZ önkénteseinek. Ezek az alkalmak olyan témákat, kérdéseket fogtok érinteni egy szakember vezetésével, amik gyakran felmerülnek a munkátok során. De ami legalább ilyen fontos: megoszthatjátok egymással az önkéntes munka során szerzett tapasztalataitokat, tanulhattok egymástól. Nehéz túlbecsülni ennek a fontosságát – ezért arra kérünk titeket, hogy egy tanulmányi félévben legfeljebb 1 (indokolt esetben 2) alkalommal hiányozzatok csak a képzésről.
- Ha igényed van rá, az egyéni szupervízió lehetőségét is biztosítjuk.

Közösség

- Nagy szeretettel várunk titeket karácsonyi, illetve tanévzáró kötetlen csapatépítő alkalmainkra
- Ezekon felül lehetőség van minden második héten egy kötetlen találkozásra a többi önkéntessel. A teát mi biztosítjuk. 😊

Lelki támogatás-kísérés

- Igény szerint jezsuitákkal való lelki beszélgetésre is van lehetőség. Jelezd felénk, és megszervezzük!

Reflexió, értékelés

- Az önkéntes-koordinátor havonta meg fog keresni telefonon vagy emailben. Neki adhatsz visszajelzést a tapasztalataidról; jelezheted, ha nehézségek adódtak.
- Iskolai félévenként a JMSZ munkatársai visszajelzést adnak a munkádról. Ilyenkor van lehetőség arra is, hogy – ha bármelyik fél szükségesnek érzi – új irányt adjunk az együttműködésnek például egy új, más jellegű feladattal, vagy adott esetben lezárjuk azt.

A munka lezárása

- Az önkéntes szerződésben megfogalmazottak megszegése a közös munka lezárását jelenti.
- A közös munka megszüntethető az esetben, ha a JMSZ koordinátorai úgy ítélik meg, hogy nem követed az ebben a kézikönyvben megfogalmazott alapelveket, illetve nem úgy látod el a feladataidat, ahogy arról közösen egyeztettünk.
- A közös munka megszüntethető a te jelzésedre és kérésére is.
- Van lehetőség az önkéntes munka szüneteltetésére is, ha csak átmenetileg nem tudod vállalni az addigi feladataidat.
- A munkavégzés a JTMR Gyermek- és Ifjúságvédelmi Szabályzatában kijelölt eljárás során is szünetel. (További rendelkezéseket lásd a Szabályzatban.)